

Εἰς προσεχῆ ἀνακοίνωσιν θὰ ἀναφέρωμεν τὰ ἀποτελέσματα τῆς χημικῆς ἀναλύσεως τῆς ὑπὸ τῆς βροχῆς παρασυρθείσης κόνεως, δείγματα τῆς διοίας μᾶς ἀπεστάλησαν ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Γυμνασίου "Ανδρου κ. Αὐγ. Χαζάπη καὶ ὑπὸ τοῦ ἐκ Τήνου φοιτητοῦ τῶν Φυσικῶν κ. Γεωργ. Δεσύπρη. Εἰς τὴν αὐτὴν ἀνακοίνωσιν θὰ περιληφθοῦν καὶ τυχὸν νέαι καὶ ἔξ ἄλλων τόπων πληροφορίαι περὶ τῆς ἐν λόγῳ λασποβροχῆς.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. D. EGINITIS, La pluie boueuse et poussière rouge du 6 mai 1913. *Annal. de l'Obs. Nat. d'Athènes*. t. VII. 1916.
2. Β. ΚΥΡΙΑΖΟΠΟΥΛΟΣ - Γ. ΜΑΡΙΝΟΣ, Περὶ τῶν γεωδῶν ἀτμοσφαιρικῶν αἰωρημάτων εἰς τὰς παρὰ τὴν Μεσόγειον χώρας. *Πρακτ. Ακαδ. Αθηνῶν*. τόμ. 14, σ. 622. 1939.
3. H. ΜΑΡΙΟΛΟΠΟΥΛΟΣ, Τὸ Κλῖμα τῆς Ἑλλάδος. *Αθῆναι*. 1938.
4. MENGEL O, Sur la chute de poussières dites «Pluies de Sang» *C. R.* 1922. p. 225.
5. H. ARCTOWSKY - E. STENZ, Sur la chute de poussières en Pologne du 26 ou 28 avril 1928 *C. R.* 1928. P. 1639.
6. Vents de sable et pluies de boue, *Mémoire de l'off. Nat. Met. de France*. N° 27, 1937.

ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΑ. – Ἡ ήλιακὴ δρᾶσις καὶ αἱ θεριναὶ βροχαὶ ἐν Ἑλλάδι, ὑπὸ Λεων. *N. Καραπιπέρη**. Ἀνεκοινώθη ὑπὸ τοῦ κ. K. Μαλτέζου.

Εἰς προγενεστέραν μελέτην¹ ἔξετάζοντες τὴν ἐπίδρασιν τῶν ήλιακῶν κηλίδων ἐπὶ τῶν βροχῶν τῶν Ἀθηνῶν κατελήξαμεν μεταξὺ ἄλλων καὶ εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ αὔξησις τῆς ήλιακῆς δράσεως ἀκολουθεῖται ὑπὸ ἀναλόγου αὔξήσεως τῶν βροχῶν δι' ὅλας τὰς ἐποχάς, πλὴν τοῦ θέρους, κατὰ τὸ ὄποιον ἀντιθέτως σημειοῦται ἐλάττωσις τῆς βροχῆς.

Ἐπίσης ἔξετάζοντες τὴν ἐπίδρασιν τῶν ήλιακῶν κηλίδων ἐπὶ τῶν καταιγίδων ἐν Ἀθήναις² παρετηρήσαμεν, ὅτι αἱ καταιγίδες παρουσιάζουν ἀντίθετον πορείαν πρὸς τὴν τῶν ήλιακῶν κηλίδων καὶ ὅτι τοῦτο καθίσταται λίαν σαφὲς κατὰ τὸ θέρος. Ἐάν ἐπομένως ληφθῇ ὑπὸ ὅψιν ὅτι αἱ βροχαὶ τοῦ θέρους ἐν Ἑλλάδι προέρχονται κυρίως ἐκ τῶν θερμικῶν καταιγίδων, ἔξηγεῖται ἡ κατὰ τὸ θέρος παρατηρηθεῖσα ἀντίθετος πορεία τῶν ὑψῶν βροχῆς πρὸς τὴν τῶν ήλιακῶν κηλίδων.

Εἰς τὴν σημερινὴν ἀνακοίνωσιν ἔξετάζομεν λεπτομερέστερον τὴν ἐπίδρασιν τῶν

* L. KARAPIRÉS, L'action solaire et les pluies d'été en Grèce.

¹ ΛΕΩΝ. N. ΚΑΡΑΠΙΠΕΡΗ. Ἐρευναὶ ἐπὶ τῆς περιοδικότητος τῶν μετεωρολογικῶν στοιχείων ἐν Ἀθήναις. I. Βροχή. *Αθῆναι*. 1942.

² ΛΕΩΝ. N. ΚΑΡΑΠΙΠΕΡΗ. Περὶ τῆς ἐπιδράσεως τῶν ήλιακῶν κηλίδων ἐπὶ τῶν καταιγίδων. *Πρακτ. Ακαδ. Αθηνῶν*, 19 (1944), σ. 139-147.

ήλιακῶν αηλίδων ἐπὶ τῶν θερινῶν βροχῶν βασιζόμενοι εἰς τὰ βροχομετρικὰ δεδομένα 35 Σταθμῶν τῆς Ἑλλάδος, τῆς περιόδου 1901-1940. Τὰ ὑφιστάμενα κενὰ εἰς τὰς παρατηρήσεις τῶν Σταθμῶν τούτων συνεπληρώθησαν διὰ τῆς μεθόδου τῆς συσχετίσεως ἐκ τῶν δεδομένων γειτονικῶν Σταθμῶν, καὶ οὕτως ἀπαντεῖς οἱ χρησιμοποιηθέντες Σταθμοὶ καλύπτουν πλήρως τὴν 40 ετίαν 1901-1940.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς προαναφερθείσης περιόδου τὰ θερινὰ μέγιστα τῶν αηλίδων συνέβησαν κατὰ τὰ ἔτη 1906, 1917, 1928 καὶ 1937, τὰ δὲ ἐλάχιστα κατὰ τὰ ἔτη 1902, 1913, 1923 καὶ 1933.

Κατὰ τὰ ἔτη ταῦτα ὡς καὶ κατὰ τὸ ἀμέσως προηγούμενον καὶ τὸ ἐπόμενον ἐκάστου τούτων ἔτος, ὑπελογίσαμεν τὰ συνολικὰ ὄψη βροχῆς τοῦ θέρους δι' ἔκαστον Σταθμὸν χωριστά, τὰς ἀποχὰς τῆς μέσης τιμῆς τῶν ὅποιων ἀπὸ τῆς ἀντιστοίχου μέσης τιμῆς τοῦ θερινοῦ ὄψους βροχῆς δίδομεν εἰς τὸν πίνακα I.

Ἐκ τοῦ πίνακος τούτου παρατηροῦμεν ὅτι κατὰ τὰς ἀποχὰς τοῦ μεγίστου τῆς ἡλιακῆς δράσεως αἱ ἀποχαὶ ἥσαν ἀρνητικαὶ εἰς τὰς 4 περιπτώσεις, εἰς 5 ἐκ τῶν χρησιμοποιηθέντων Σταθμῶν, εἰς τὰς τρεῖς περιπτώσεις εἰς 14 Σταθμούς, εἰς τὰς 2 εἰς 15 καὶ εἰς μίαν εἰς ἕνα μόνον Σταθμόν. Ἐπίσης κατὰ τὰς ἀποχὰς τοῦ ἐλαχίστου τῆς ἡλιακῆς δράσεως αἱ ἀποχαὶ ἥσαν θετικαὶ καὶ εἰς τὰς 4 περιπτώσεις, εἰς 4 Σταθμούς, εἰς τὰς 3 εἰς 14 Σταθμούς, εἰς τὰς 2 εἰς 13 καὶ εἰς τὴν μίαν εἰς 4 Σταθμούς.

Ἄλλα καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις κατὰ τὰς ὅποιας παρατηροῦνται θετικαὶ ἀποχαὶ κατὰ τὰς ἀποχὰς τοῦ μεγίστου τῆς ἡλιακῆς δράσεως ὡς καὶ ἀρνητικαὶ κατὰ τὰς ἀποχὰς τοῦ ἐλαχίστου, αὗται ἔχουν μικρὰς τιμάς, ὑπολειπόμεναι κατὰ πολὺ τῶν ἀντιθέτων των ἀποχῶν, ὡς συνάγεται ἐκ τοῦ ἀλγεβρικοῦ ἀθροίσματος τῶν ἀποχῶν, τὸ ὅποιον εἶναι κατὰ μὲν τὰς περιπτώσεις τοῦ μεγίστου τῶν αηλίδων ἀρνητικὸν εἰς τοὺς 30 Σταθμούς, κατὰ δὲ τὰς περιπτώσεις τοῦ ἐλαχίστου θετικὸν εἰς τοὺς 30 πάλιν ἐκ τῶν 35 Σταθμῶν.

Ἐκτὸς ὅμως τούτου, ἐὰν ἐξετάσωμεν ἐκάστην περίπτωσιν μεγίστου καὶ ἐλαχίστου χωριστά, παρατηροῦμεν ὅτι ἐξαιρέσει τοῦ μεγίστου τοῦ 1906 καὶ τοῦ ἐλαχίστου τοῦ 1923 εἰς τὰς λοιπὰς 6 περιπτώσεις μεγίστου καὶ ἐλαχίστου αἱ ἀρνητικαὶ ἀποχαὶ ὑπερτεροῦν κατὰ τὰς ἀποχὰς τοῦ μεγίστου καὶ αἱ θετικαὶ κατὰ τὰς ἀποχὰς τοῦ ἐλαχίστου, ἵδιως μάλιστα εἰς τὰς περιπτώσεις τῶν ἔτῶν 1917, 1928, 1902 καὶ 1913.

Ἐξ ὅλων τῶν ἀνωτέρω συνάγεται ὅτι κατὰ τὰ μέγιστα τῆς ἡλιακῆς δράσεως σημειοῦται ἐλάττωσις τῶν ὄψων βροχῆς τοῦ θέρους, κατὰ δὲ τὰ ἐλάχιστα αὔξησις τούτων.

Ἐτι ὅμως σαφέστερον συνάγεται τοῦτο ἐκ τοῦ πίνακος II εἰς τὸν ὅποιον δίδομεν δι' ἔκαστον Σταθμὸν τὰς διαφορὰς τῶν θερινῶν ὄψων βροχῆς τῶν τριῶν περὶ τὰ μέγιστα τῶν ἡλιακῶν αηλίδων ἔτῶν ἀπὸ τῶν τριῶν περὶ τὰ ἐλάχιστα,

ΠΙΝΑΞ 1

α/α	Σταθμοί	Μέγιστα				*Αθροισμά δημοχών	Έλαχιστα				*Αθροισμά δημοχών
		1906	1917	1928	1937		1902	1913	1923	1933	
1	Θεσσαλονίκη	+ 4,2	- 32,9	- 42,0	+ 13,8	- 56,9	+ 30,4	+ 79,5	- 12,3	- 11,5	+ 86,1
2	Κόνιτσα	+ 4,2	- 51,2	- 20,1	- 17,8	- 84,9	+ 26,9	+ 11,8	- 17,4	+ 42,8	+ 64,1
3	Καλαμπάκα	+ 10,9	- 41,3	- 29,4	- 35,3	- 95,1	+ 71,5	+ 46,6	- 19,0	+ 21,7	+ 120,8
4	Ίωάννινα	+ 1,5	- 10,1	- 40,6	- 39,9	- 89,1	+ 11,9	+ 2,7	+ 8,3	- 33,8	- 10,9
5	Λάρισσα	+ 0,1	- 17,0	+ 1,9	- 11,9	- 26,9	+ 38,6	+ 82,2	- 31,4	- 4,5	+ 84,9
6	Κέρκυρα	+ 3,4	- 25,2	- 32,8	+ 2,8	- 51,8	+ 17,2	+ 40,1	- 17,6	+ 11,5	+ 16,8
7	Τρίκαλα	+ 16,2	- 33,5	- 41,3	+ 12,4	- 46,2	+ 58,6	+ 27,5	- 24,2	+ 15,5	+ 77,4
8	Βόλος	+ 6,0	+ 3,6	- 27,3	- 19,7	- 37,4	- 2,6	+ 92,2	- 6,3	- 11,0	+ 72,3
9	*Αλμυρός	- 16,3	- 1,9	- 33,3	- 17,8	- 69,3	- 2,2	+ 56,8	+ 6,9	- 5,8	+ 55,7
10	*Αρτα	+ 12,3	- 40,2	- 42,0	+ 1,9	- 68,0	+ 44,2	+ 16,9	- 28,9	+ 32,4	+ 64,6
11	Λαμία	- 19,1	- 33,1	- 48,4	+ 5,1	- 95,5	+ 39,2	- 4,0	- 21,7	+ 24,6	+ 38,1
12	Σκύρος	+ 5,6	+ 7,0	- 32,9	- 8,4	- 28,7	+ 0,4	+ 50,7	+ 19,7	- 4,6	+ 66,2
13	*Αγρίνιον	+ 26,6	- 45,0	- 52,0	+ 8,0	- 62,4	+ 26,4	- 3,4	- 14,1	+ 2,3	+ 11,2
14	Λιδωρίκιον	+ 3,4	- 27,1	- 10,2	- 9,7	- 43,6	+ 0,1	+ 3,7	+ 1,7	+ 8,7	+ 14,2
15	Χαλκίς	+ 0,6	- 11,1	- 15,6	+ 28,4	+ 2,3	+ 4,5	+ 24,0	+ 5,7	+ 9,3	+ 43,5
16	Μεσολόγγιον	- 5,4	- 17,3	- 19,5	- 11,7	- 53,9	+ 7,3	+ 12,7	- 14,7	+ 12,1	+ 17,4
17	Πάτραι	+ 11,9	- 0,6	- 22,8	- 15,9	- 27,4	+ 15,3	+ 7,2	- 9,2	+ 15,8	+ 29,1
18	*Αργοστόλιον	+ 3,9	- 21,0	- 19,5	- 9,6	- 46,2	- 1,7	+ 16,8	+ 8,9	- 4,4	+ 19,7
19	*Αθῆναι	+ 31,7	- 16,7	- 20,3	+ 13,1	+ 7,8	+ 25,5	+ 16,1	- 1,8	- 2,2	+ 37,6
20	*Ανδρος	+ 8,7	- 9,5	- 7,7	- 5,2	- 13,7	+ 8,9	+ 10,6	+ 21,5	+ 0,9	+ 41,9
21	Ζάκυνθος	- 17,0	- 29,1	- 19,3	- 12,7	- 78,1	- 14,7	+ 11,1	+ 13,1	+ 32,5	+ 42,0
22	Ναύπλιον	+ 0,7	- 9,4	- 22,3	- 21,5	- 52,5	+ 3,6	+ 23,6	+ 18,4	- 1,9	+ 43,7
23	Τρίπολις	+ 2,0	- 19,5	- 30,8	+ 13,3	- 35,0	+ 13,8	- 5,8	- 11,9	- 3,4	- 7,3
24	Σύρος	+ 13,7	- 10	- 8,6	- 2,3	+ 1,8	+ 0,8	+ 25,0	- 5,4	+ 3,1	+ 23,5
25	Κυπαρισσία	+ 4,2	- 12,8	- 12,6	+ 0,6	- 20,6	- 3,7	+ 24,3	+ 5,9	+ 9,8	+ 36,3
26	Νάξος	- 5,7	- 6,2	- 6,6	+ 1,5	- 4,6	+ 0,2	+ 3,4	- 5,8	+ 0,9	- 1,3
27	Σπάρτη	+ 35,1	+ 27,4	- 30,9	- 12,6	- 35,8	+ 8,4	- 14,5	- 16,6	+ 14,3	- 8,4
28	Καλάμαι	- 10,9	- 14,0	- 25,6	+ 3,7	- 46,8	+ 0,5	+ 3,7	+ 4,2	+ 24,9	+ 33,3
29	Θήρα	- 0,7	- 0,6	- 2,4	- 1,2	- 4,9	- 1,9	+ 2,9	+ 3,9	- 1,9	+ 3,0
30	Κύθηρα	+ 9,1	- 0,8	- 8,9	+ 3,9	+ 4,9	- 1,6	+ 10,1	- 8,7	+ 12,7	+ 12,5
31	Χανιά	+ 3,8	+ 4,3	- 6,1	+ 12,6	+ 6,0	- 0,6	+ 8,3	- 1,5	- 5,3	+ 0,9
32	*Ηράκλειον	- 2,7	- 4,3	- 4,4	- 4,0	- 15,4	- 3,6	+ 7,4	+ 7,8	- 2,3	+ 9,3
33	*Ανώγεια	- 1,9	- 12,5	- 17,2	+ 7,3	- 24,3	- 2,6	+ 26,7	+ 2,4	- 9,1	+ 17,4
34	Σητεία	- 2,3	- 6,0	- 5,9	+ 0,7	- 13,5	- 4,0	+ 11,7	- 3,7	- 5,7	- 1,7
35	*Αλιαρτος	+ 17,8	- 18,9	- 49,8	+ 4,3	- 46,6	- 39,9	+ 11,9	+ 14,5	- 3,3	+ 63,0

ΠΙΝΑΞ ΙΙ

Αριθ. άριθ.	Σταθμοί	I	II	III	IV
1	Θεσσαλονίκη	— 78,6	— 337,0	— 89,1	+ 76,0
2	Κόνιτσα	— 68,1	— 189,0	— 8,1	— 181,8
3	Καλαμπάκα	— 181,9	— 263,6	— 31,3	— 171,2
4	Ίωάννινα	— 31,4	— 38,4	— 146,6	— 18,3
5	Λάρισσα	— 115,6	— 297,7	+ 100,0	— 22,4
6	Κέρκυρα	+ 61,9	— 195,8	— 45,5	— 26,0
7	Τρίκκαλα	— 127,0	— 183,1	— 51,5	— 9,2
8	Βόλος	+ 25,8	— 265,9	— 63,2	— 26,0
9	Άλμυρός	— 42,3	— 176,1	— 120,6	— 35,9
10	Άρτα	— 95,9	— 171,2	— 39,4	— 91,6
11	Λαμία	— 175,0	— 87,3	— 80,3	— 58,6
12	Σκύρος	+ 15,7	— 130,9	— 157,6	— 11,5
13	Άγρινιον	+ 0,7	— 124,6	— 113,9	+ 17,0
14	Λιδωρίκιον	+ 10,4	— 92,3	— 35,8	— 55,1
15	Χαλκίς	— 11,6	— 105,3	— 63,8	+ 57,5
16	Μεσολόγγιον	— 38,0	— 89,9	— 14,4	— 71,4
17	Πάτρα	— 10,4	— 23,4	— 40,9	— 95,1
18	Άργοστόλιον	+ 16,7	— 113,7	— 85,2	— 15,6
19	Άθηναι	+ 18,6	— 98,6	— 55,7	+ 46,1
20	Άνδρος	— 0,5	— 60,2	— 87,5	— 18,3
21	Ζάκυνθος	— 6,7	— 120,4	— 97,0	— 135,5
22	Ναύπλιον	— 8,7	— 99,1	— 122,2	— 58,8
23	Τρίπολις	— 35,3	— 41,0	— 56,6	+ 50,2
24	Σύρος	+ 38,7	— 78,0	— 9,6	— 16,0
25	Κυπαρισσία	+ 23,7	— 111,4	— 55,5	— 27,6
26	Νάξος	— 17,6	+ 8,5	— 2,5	+ 2,0
27	Σπάρτη	+ 80,0	— 38,7	— 42,9	— 80,9
28	Καλάμαι	— 34,1	— 53,2	— 89,2	— 63,7
29	Θήρα	+ 3,6	— 10,5	— 19,0	+ 2,3
30	Κύθηρα	+ 32,0	— 27,8	— 0,6	— 26,5
31	Χανιά	+ 13,1	— 37,9	— 13,9	+ 53,8
32	Ήρακλειον	+ 2,7	— 35,5	— 36,6	— 5,0
33	Άνώγεια	+ 2,2	— 117,5	— 58,8	+ 49,3
34	Σητεία	+ 5,1	— 53,1	— 6,4	+ 19,0
35	Άλιαρτος	— 66,5	— 92,2	— 192,9	+ 22,7

Πράγματι εἰς τοὺς 13 ἐκ τῶν 35 Σταθμῶν αἱ διαφοραὶ αὕται εἶναι ἀρνητικαί, ἥτοι ἀντίθετοι τῶν διαφορῶν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἡλιακῶν κηλίδων, καὶ εἰς τὰς 4 περιπτώσεις, εἰς τοὺς 15 εἰς τὰς τρεῖς περιπτώσεις καὶ εἰς τοὺς ὑπολοίπους ἑπτὰ εἰς τὰς δύο.

Ἐὰν δὲ ἔξετάσωμεν ἔκαστην περίπτωσιν χωριστὰ παρατηροῦμεν ὅτι εἰς τὴν I, ἐκ τῶν 35 Σταθμῶν οἱ 19 παρουσιάζουν σημεῖον ἀντίθετον τῆς διαφορᾶς τῶν ἀντιστοίχων ἀριθμῶν τῶν ἡλιακῶν κηλίδων, εἰς τὴν II καὶ III οἱ 34, δηλαδὴ σχεδὸν ἡ ὄλότης τῶν Σταθμῶν καὶ εἰς τὴν IV 24.

Ἐπίσης ἐὰν ἐπεκτείνωμεν τὴν ἔρευναν ταύτην καὶ εἰς τὰς ἡμέρας βροχῆς, παρατηροῦμεν ὅτι εἰς τὴν πλειονότητα τῶν Σταθμῶν, οἵτινες διαθέτουν μακρὰς καὶ συνεχεῖς παρατηρήσεις ἡμερῶν βροχῆς, αἱ διαφοραὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἡμερῶν βροχῆς θέρους τῶν τριῶν περὶ τὰ μέγιστα ἐκ τῶν τριῶν περὶ τὰ ἐλάχιστα τῆς ἡλιακῆς δράσεως ἐτῶν εἶναι ἀντίθετοι τῶν διαφορῶν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἡλιακῶν κηλίδων.

Τὸ γενικὸν ἐπομένως συμπέρασμα τῆς μελέτης ἡμῶν ταύτης εἶναι ὅτι ἡ διὰ τὰς Ἀθήνας τὸ πρῶτον διαπιστωθεῖσα ὑφ' ἡμῶν ἀντίθετος πορεία τῶν θερινῶν βροχῶν πρὸς τὴν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἡλιακῶν κηλίδων, ἐπεκτείνεται ἐφ' ὀλοκλήρου σχεδὸν τῆς Ἑλλάδος καὶ ὅτι εἰς τὴν πλειονότητα τῶν περιοχῶν αὐτῆς ἐμφανίζεται πολὺ σαφεστέρα ἡ ἐν Ἀθήναις.

Τέλος παρατηροῦμεν ὅτι θὰ ἔδει ἐκ παραλλήλου νὰ ἔξετασθῇ καὶ ἡ ἐπιδρασίς τῶν ἡλιακῶν κηλίδων ἐπὶ τῶν καταιγίδων τοῦ θέρους δι' ὅλους τοὺς Σταθμοὺς τῆς Ἑλλάδος, ίνα διαπιστωθῇ, ἐὰν ἡ πορεία αὐτῶν ἥτο ἀντίθετος τῆς ἡλιακῆς δράσεως, ὅπότε θὰ ἔξηγεῖτο ἐπαρκῶς καὶ ἡ παρατηρηθεῖσα τοιαύτη τῶν ὑψῶν βροχῆς. Δυστυχῶς τοῦτο δὲν εἶναι δυνατὸν ἐλλείψει συστηματικῶν καὶ συνεχῶν παρατηρήσεων τῶν ἡμερῶν καταιγίδος εἰς τὴν πλειονότητα τῶν μετεωρολογικῶν Σταθμῶν τῆς Ἑλλάδος.

ΑΝΑΣΤ. Α. ΧΡΗΣΤΟΜΑΝΟΥ.—*Ἡλεκτροδυναμικαὶ τάσεις ὑγρῶν ὡς αἰτιολογία τῆς περιοδικῆς ρυθμικῆς καταρρημάτων**.

* Θὰ δημοσιευθῇ κατωτέρω,